

Project No. 1

Obuka nastavnika za implementaciju reforme obrazovanja

Reference:

01DPFVCB

Value:

1.019.460 €

Obrazloženje:

Temeljne postavke nove škole postoje u *Knjizi promjena, Polazištima za izradu nastavnih planova i programa*, novim nastavnim programima i u zakonskoj regulativi. Međutim, i najsvrsishodnija, dobro osmišljena reforma bez odgovarajuće pripreme i stalnog profesionalnog razvoja nastavnika ne može biti dovoljna. Kao neposredan realizator novih reformskih rješenja, nastavnik je jedan od najvažnijih činilaca za njihovu kvalitetnu primjenu.

Za dvije godine Centar za kontinuirani profesionalni razvoj trebalo bi da bude prepoznat kao veza preko koje bi se uspostavila povratna sprega između nastavnika iz prakse i institucije koja prati nastavu, osmišljava je i vrednuje. Usavršavanje ne bi trebalo, kao do sada, da bude samo lična stvar nastavnika, već će to, zahvaljujući Centru za KPR biti dugoročan i permanentan proces.

Pretpostavke, ograničenja i rizici:

Pretpostavka od koje polazimo u osmišljavanju ovog zadatka jeste činjenica da je veliki broj nastavnika (naročito u osnovnim školama) u posljednjih pet do sedam godina bio uključen u brojne programe obuke, od kojih su se neki odvijali kroz međunarodne projekte. To su: *Aktivno učenje/nastava* (UNICEF), *Obrazovanje za mir i toleranciju* (UNICEF), *Obrazovanje za aktivnu građansku svijest* (Kultur Kontakt – Beč), *Program Korak po korak za vrtiće* i *Program Korak po korak za osnovne škole* (Pedagoški centar Crne Gore - OSIM), *Inkluzivno obrazovanje – vrtić i škola po mjeri djeteta* (Save The Children UK), *Inkluzivno obrazovanje u osnovnim školama u Crnoj Gori* i *Program razvoj kritičkog mišljenja* (Pedagoški centar Crne Gore – OSIM), *Program Evropske unije Obnova* i sl. Svi ovi projekti realizovani su u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i nauke Republike Crne Gore. U okviru ovih projekata koriste se savremene nastavne metode, a dobar prijem od strane nastavnika ukazuje na njihovu spremnost da mijenjaju i osavremene svoj nastavni rad.

Realizacija dobro osmišljenog programa obuke zahtijeva i značajna materijalna ulaganja. Za prve dvije godine rada trebalo bi obezbijediti sredstva za što osmišljenije i kvalitetnije seminare, jer se samo na taj način stiče i čuva povjerenje nastavnika u instituciju.

Rizik može biti formalizovanje procesa kontinuirane obuke što znači da nastavnik, u želji da sakupi što više bodova i stekne više zvanje, «juri» sa seminara na seminar i čini besmislenim i najkvalitetnijim program obuke. U tom smislu neophodna je tijesna saradnja *Centra za KPR* sa *Sektorom za kontrolu kvaliteta* kako bi se ustanovilo koliko je ono što jenaučeno na seminarima dio nastavne prakse.

Cilj:

Seminari za nastavnike za sve nivoe obrazovanja (predškolsko, osnovno, gimnazija i opšteobrazovni predmeti u srednjim stručnim školama) za neposrednu primjenu reformskih rješenja.

Zadaci:

1. Organizacija uvodnog seminara za sve direktore i saradnike u nastavi u pilot školama u kojima će reforma obrazovanja započeti,

*Vremenski rok: 1. februar 2004/05. godine

2. Organizacija seminara za nastavnike razredne nastave i vaspitače,

Vremenski rok: 1. jul 2004/05. godine

3. Organizacija seminara za nastavnike u predmetnoj nastavi (VII, VIII i IX razred osnovne škole),

Vremenski rok: 1. jul 2004/05. godine

4. Organizacija obuke za nastavnike u srednjim školama (gimnazije i opšte obrazovanje u srednjim stručnim školama).

Vremenski rok: 1. jul 2004/05. godine

Indikatori uspjeha

1. Razvijeni moduli i pripremljeni materijali za obuku nastavnika u novom I i novom VII razredu osnovne škole i predmetnih nastavnika u srednjim školama
2. Obuka za sve nastavnike koji implementiraju reformske prijedloge u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori

---

*Vremenski rokovi se odnose na dvije generacije nastavnika

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju projekta

	STAVKA	Planirani budžet
1.	Organizacija uvodnog seminara za sve direktore i saradnike u nastavi u pilot školama u kojima će reforma obrazovanja započeti - 192 polaznika - 6 dvodnevni seminara	17920 €
2.	Organizacija seminara za nastavnike razredne nastave i vaspitače - 400 polaznika - 192 dvodnevna seminara	491520 €
3.	Organizacija obuke nastavnika u predmetnoj nastavi (VII, VIII i IX razred) - 800 polaznika - 128 dvodnevni seminara	327680 €
4.	Organizacija obuke za nastavnike u srednjim školama (gimnazije i opšte obrazovanje u srednjim stručnim školama) - 400 polaznika - 64 dvodnevna seminara	163840 €
5.	Tekući troškovi: - međunarodna ekspertska pomoć - lokalni eksperti - tehnička podrška, praćenje rada na seminarima i ostali troškovi (materijal neophodan za realizaciju radionica, prevodi, fotokopiranje priloga za učesnike i sl.)	18500 €
	UKUPNO:	1.019.460 €

ANEKS

Prijedlog tema za seminare za nastavnike:

1. **Timski rad vaspitača i učitelja u I razredu** (18 sati)
2. **Opisno ocjenjivanje** (18 sati)
3. Razvojne karakteristike djece uzrasta 6 do 9 godina – razvojno primjerena praksa (24 sata)
4. Ambijent u učionici i odgovarajuća organizacija rada (12 sati)
5. Integrisano učenje nastavnih sadržaja u svjetlu posebnih didaktika (24 sata)
6. **Pedagoški rad u I ciklusu sa naglaskom na opismenjavanju** (30 sati)
7. **Nastava matematike i prirode i društva u I ciklusu** (40 sati)
8. **Nastava umjetnosti i fizičkog vaspitanja** (9 sati)
9. Rad sa djecom sa posebnim potrebama (18 sati)
10. Saradnja sa roditeljima/društvenom zajednicom (12 sati)
11. **Korišćenje računara – ICT u nastavi** (24 sata)
12. Interaktivne i druge metode u nastavi/različiti oblici rada (18 sati)
13. Priprema za nastavu i efikasno korišćenje različitih resursa (9 sati)
14. Pismena i usmena provjera znanja, izvođenje dodatne nastave i slobodnih aktivnosti (12 sati)

15. Nastava građanskog vaspitanja (96 sati)
16. Razvoj kritičkog mišljenja (okvirni sistem, metode)
17. Upoznavanje predmetnih nastavnika sa novim nastavnim programima (12 sati)
18. Kooperativno učenje (24 sata)

Da bi počeli sa implementacijom novih nastavnih programa, učitelji treba da imaju 193 sata obuke. Kako su boldovane teme u spisku obavezne, to ostaje još 54 sata koje učitelji treba da ispune temama sa spiska po sopstvenom izboru.

Za predmetne nastavnike predviđeno je 66 sati obuke, a obavezne teme su: *Aktivna nastava/učenje* ili *Razvoj kritičkog mišljenja*, *Korišćenje ICT – računari u nastavi* i *Upoznavanje sa novim nastavnim programima*.